

Rakennusteollisuus

Kestävän rakentamisen toimenpideohjelma

Tausta ja lähtökohdat

- Kehittämisen ja toimenpiteiden kenttä on tällä hetkellä varsin sirpaloitunut

yhteistyö tulee nostaa uudelle tasolle

- KIRA-sektorin kaikkien toimijoiden tietämys vaihtelee paljon (sääntely, käytännöt)

tietotaitoa on syytä yhtenäistää ja kehittää

- Kestävän rakentamisen sääntely etenee vauhdilla, ja yhteys liiketoimintavaikutuksiin on heikohko

KIRA-alan tulee ottaa ennakoivampi ja vahvempi ote tulevaan sääntelyyn

- Rakennusteollisuus RT teki ison harppauksen v. 2020 tuottamalla Vähähiilinen rakennusteollisuus 2035 –tiekartan, mikä loi uskottavuutta ja pohjaa teollisuuslähtöiselle Kestävän rakentamisen toimenpideohjelmalle

nyt on aika jatkaa ja syventää työtä

Kestävän rakentamisen toimenpideohjelmalla halutaan luoda uusi normaali yhteiskunnassa, hyvinvoinnin kestävä perusta ja uusi kilpailuetu.

Pitkän aikavälin tulostavoitteet

Toimenpideohjelman alussa syvennyttään alalle asetettuihin tavoitteisiin sekä niiden ohjaaviin vaikutuksiin eri rakentamisen toimialoilla. Kestävän rakentamisen toimenpideohjelman ottaa kantaa mm. seuraaviin alalle ja yhteiskunnalle tärkeisiin kysymyksiin:

- Rakennusteollisuuden hiilitiekarttaan liittyvät päästövähennystavoitteet vuoteen 2035 mennessä (esim. rakennusmateriaalit, rakentaminen)
- Rakentamisen ympäristövaikutusten vähentäminen ja resurssitehokkuuden nostaminen (esim. luonnon monimuotoisuus, neitseellisen raaka-aineen käyttö, kierrätys)
- Rakennusteollisuuden mahdollisuudet tuottaa ratkaisuja, joilla ympäristövaikutuksia voidaan vähentää (nk. kädenjälkivaikutus)

Rakennusteollisuus

Biodiversiteetti rakennusalalla

Biodiversiteetti rakennusalalla -selvitys

Tavoitteena oli

Kartoittaa keskeisimmät biodiversiteettiteemaan vaikuttavat poliittiset kehityskulut ja arvioidaan niiden merkitys rakennusalan näkökulmasta

Koota yleiskuva rakennusalan keskeisimmistä biodiversiteettivaikutuksista ja kartoittaa mahdollisuuksia niiden arvioimiselle ja mittaamiselle rakennusalalla

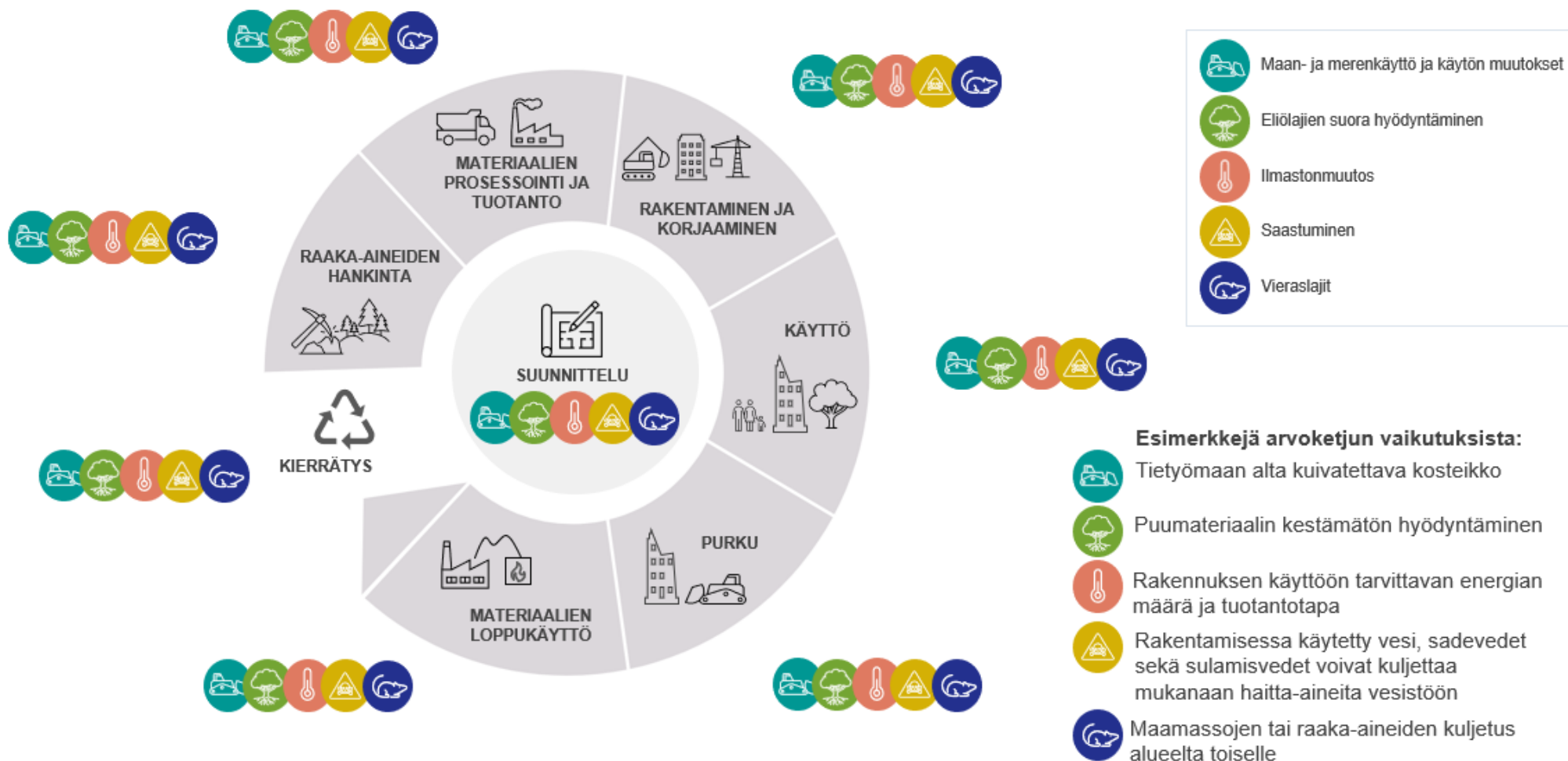

Kartoittaa rakennusalan toimijoille soveltuvia vapaaehtoisia toimia biodiversiteettivaikutusten hillitsemiseksi ja arvioida niiden vaikuttavuutta ja todennettavuutta

Varmistaa selvityksen vaikuttavuus jakamalla tietoa ja näkemyksiä Rakennusteollisuus RT:n jäsenyrityksille

Rakentamisen arvoketjun jokaisessa tunnistettiin luontokadon ajurivaikutuksia

Lieventämishierarkiaa sovelletaan käytännössä taktisella, tapauskohtaisella tasolla

Esimerkkejä TOIMISTA biodiversiteetin huomioimiseksi

Luontokadon 5 ajuria	Esimerkki rakennusalan toimesta	Arvoketjun vaihe	Esimerkki ratkaisuista lieventämishierarkian mukaisesti	
	Maan- ja merenkäyttö ja käytön muutokset	Työmaan alta kuivatettava kosteikko	Suunnittelu	1: Vältetään rakentamista arvokkaalle luontoalueelle 2: Vähennetään rakentamisen haittaa sijoittelulla ja suunnittelulla 3: Ennallistetaan vahingoittunutta luontoa 4: Kompensoidaan vastaavan luontoalueen suojelulla 5: Tehdään lisäsuojelutoimenpiteitä
	Luonnonvarojen hyödyntäminen	Puumateriaalin kestävä hyödyntäminen	Raaka-aineiden hankinta	1: Vältetään kestävämmän raaka-aineen hankintaa, esim. hankintakriteeristöt ja alkuperävaatimukset 2: Vähennetään kestävämmän käyttöä, esim. hukan minimointi 3: Ennallistetaan vahingoittunutta luontoa 4: Kompensoidaan vastaavan luontoalueen suojelulla 5: Tehdään lisäsuojelutoimenpiteitä
	Ilmastonmuutos	Rakennuksen käyttöön tarvittavan energian määrä ja tuotantotapa	Käyttö	1: Suunnitellaan energiatehokkuutta eri näkökulmista 2: Ohjataan kestäviin energiamuotoihin / rakennetaan energiaomavaraisuutta 3: (Ennallistetaan vahingoittunutta luontoa) 4: Kompensoidaan vastaavan luontoalueen suojelulla 5: Tehdään lisäsuojelutoimenpiteitä
	Saastuminen	Toiminnassa käytetty vesi, sadevedet sekä sulamisvedet voivat kuljettaa mukanaan haitta-aineita vesistöön	Rakentaminen ja korjaaminen	1: Vältetään kemikaalien käyttöä, valitaan vähiten haitallisia 2: Käsitellään varoen ja puhdistetaan tai neutraloidaan jäte- ja valumavedet 3: Ennallistetaan vahingoittunutta luontoa 4: Kompensoidaan vastaavan luontoalueen suojelulla 5: Tehdään lisäsuojelutoimenpiteitä
	Vieraslajit	Maamassojen tai raaka-aineiden kuljetus alueelta toiselle	Purku	1: Vältetään maa-massojen siirtelyä 2: Ehkäistään elävien vieraslajien kulkeutumista maa-massoissa 3: Poistetaan levinneitä vieraslajeja vaikutusalueelta 4: Kompensoidaan vastaavan luontoalueen suojelulla 5: Tehdään lisäsuojelutoimenpiteitä

Rakennusalan biodiversiteettivaikutusten hallinta kaipaa järjestelmällisyyttä

- RT on toimialana edelläkävijä biodiversiteetissa ja pystyy proaktiivisesti tuomaan ratkaisuehdotuksia tukemaan kansallisen biodiversiteettistrategian toimeenpanoa
- Valmius ja tahtotila järjestelmällisempään vaikutusten hallintaan on jo joillain yrityksillä olemassa
  - Monet suomalaisen rakennusalan toimijat ovat jo pitkään pyrkineet vähentämään negatiivisia ja edistämään positiivisia biodiversiteettivaikutuksia, ja toisaalta toiset toimijat ovat vasta heräämässä aiheen merkittävyyteen ja koko arvoketjun merkitykseen.
  - Vaikutusten hallintaan kaivattiin systemaattista ja kokonaisvaltaista otetta, jossa pystytään huomioimaan myös eri kestävyysteemojen väliset synergiat ja ristiriidat
- Osa yrityksistä on vasta heräämässä teeman tärkeyteen
  - Toistaiseksi biodiversiteettiteeman käsittely on ollut haastavaa, tietotaidon, välineiden ja kansallisten sekä tavoitteiden kehittyessä
  - Taloudelliset hyödyt biodiversiteettivaikutusten huomioimisesta ja aiheen kilpailuetu- ja kilpailukykykökulmat ovat nyt sidosryhmien kasvavien odotusten myötä vahvistumassa
- Asian käsittelyn edistämiseksi yritykset korostavat sidosryhmäyhteistyön merkitystä
  - Rakennusalan toimijat voivat johtaa esimerkillä ja pyrkiä vaikuttamaan muihin arvoketjun toimijoihin esim. tuottamalla tietoa sekä kaavoittajille että asiakkaalle
  - Yritykset korostivat hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnin ja luontoselvitysten tärkeyttä ja yhteistyötä sidosryhmien sekä asiantuntijaverkostojen kanssa
  - Kaivataan linjauksia alan tavoitteista ja eri kestävyysteemojen arvotuksesta
  - Haasteena nähdään sopivien kompensatiokohteiden riittävyys
  - Toimialojen välisestä yhteistyöstä voisi olla hyötyä, esim. energiateollisuuden ja rakennusteollisuuden yhteiset tavoitteet

Rakennusteollisuus

Kiertotalouden green deal

Kiertotalouden Green Deal

- Rakennusteollisuus RT sitoutunut alkuvaiheeseen yhdessä muiden keskeisten toimialojen kanssa.
- Mukaan lähteviä yrityksiä tuetaan usein eri tavoin, kuten Circular design -ohjelman kautta. Yritysten näkökulmasta olisi keskeistä tulevaisuudessa selvittää laajemmin taloudellisia tukimuotoja.
- Materiaalivirta-analyysi ja skenaariot
  - Rakennusteollisuuden osalta suurin haaste liittyy tiedon laatuun isoista rakentamisen materiaalivirroista.
    - Analyysin ja skenaarioiden laatiminen edellyttää laajaa tietopohjan parantamista.
- Näkemyksemme mukaan keskeistä on
  - Tunnistaa sektori- ja materiaalikohtaisesti tehokkaimmat toimet
  - Laatia suunnitelma kokonaistavoitteen hajauttamisesta materiaali- ja sektorikohtaisesti.